

Lírica grega

2014/2015

Codi: 100398

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500243 Estudis clàssics	OB	3	2
2500243 Estudis de Català i Clàssiques	OB	3	2
2501802 Estudis d'Espanyol i Clàssiques	OB	3	2
2501856 Estudis de Francés i de Clàssiques	OB	3	2
2501907 Estudis d'Anglès i de Clàssiques	OB	3	2

Professor de contacte

Nom: Jordi Pàmias Massana

Correu electrònic: Jordi.Pamias@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Prerequisits

És imprescindible haver aprovat l'assignatura Poesia Èpica Grega Arcaica, corresponent al segon semestre del 2on curs.

Objectius

L'assignatura s'inclou dins la matèria Llengua i Literatura Clàssiques, i és concebuda en continuïtat i com a complement de l'assignatura Poesia Èpica Grega Arcaica, que ha estat cursada en el segon quadrimestre del segon curs.

Descripció de l'assignatura (segons el Pla d'Estudis): Serà traduïda i comentada una selecció de poesia lírica grega de l'anomenada època arcaica (segles VII, VI i primeries del V aC), amb atenció especial als poetes elegíacs i iàmbics i a la poesia monòdica; hom farà una introducció a la poesia coral. Els estudiants hauran de llegir en traducció una antologia de la lírica grega.

Objectius formatius: El treball a les classes presencials, les lectures complementàries recomanades i, si s'escau, els seminaris i tutories tenen per finalitat que l'estudiant, en acabar el semestre, adquireixi els objectius següents:

- 1/ Tenir els coneixements teòrics i tècnics que li permetin la comprensió d'un text de poesia lírica grega.
- 2/ Traduir un text líric grec (especialment elegíac i iàmbic) de 15 a 20 versos en una hora i mitja.
- 3/ Fer un comentari exegetí i mètric d'un text de poesia grega (especialment elegíaca i iàmbica) partint de les qüestions proposades pel professor.
- 4/ Situar un text líric grec dins el seu context històric i literari.

Competències

- Aplicar els coneixements gramaticals adquirits a l'anàlisi i la comprensió dels textos grecs i llatins.
- Identificar el fet literari clàssic i la seva transmissió.

- Interpretar textos llatins i grecs, escrits en prosa i en vers, aplicant el mètode filològic.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar l'anàlisi morfosintàctica a la lectura de textos grecs de dificultat progressiva.
2. Comentar un aspecte puntual d'un passatge d'interpretació dubtosa.
3. Contextualitzar en el seu marc cultural el gènere corresponent, la seva gènesi i la seva evolució.
4. Demostrar el coneixement de les tècniques filològiques aplicades als textos antics.
5. Elaborar un comentari gramatical, mètric i de realia d'un text grec del gènere corresponent.
6. Elaborar un comentari sobre l'establiment del text crític i dels detalls de l'aparell crític.
7. Identificar els principals temes del gènere corresponent.
8. Organitzar el temps i els propis recursos per a la feina: dissenyar plans establint prioritats d'objectius, calendaris i compromisos d'actuació.
9. Traduir correctament un passatge dels autors proposats, adequant-se al registre propi del gènere corresponent.

Continguts

1. Introducció a la poesia lírica grega arcaica. L'època arcaica de Grècia (segles VII i VI aC.): canvis econòmics, socials i polítics.- Els gèneres de la poesia lírica arcaica. Mètrica i llenguatge.- Els continguts de la lírica grega.- La difusió i la transmissió dels textos.

Lectures obligatòries: 1/ A. Lesky, Historia de la literatura griega, cap. IV.C: "La lírica temprana. 1. Sus orígenes y géneros", pp. 131-134; 2/ F. R. Adrados en J. López Férez (ed.), Historia de la literatura griega, cap. V.1: "Lírica griega. Introducción general", pp. 106-116.

2. El iambe. Trets generals. Poetes iàmbics: Arquíloc, Semònides, Hipòanax.

Lectures obligatòries: 1/ A. Lesky, cap. IV.C.2: "El yambo", pp. 134-142; 2/ F. R. Adrados, cap. V.2-3: "Elegía y yambo. Generalidades" i "Arquíloco", pp. 117-132; cap. V.6-7: "Semónides" i "Hiponacte", pp. 136-144.

Traducció i comentari:

Arquíloc, F 1-5; 13; 19; 21-22; 30-31; 42-44; 105; 114; 122; 128 West.

Semònides, F 1; 7 West.

Hipòanax, F 3+3a; 28; 32; 34; 36; 39; 68; 128 West.

3. L'elegia. Trets generals. Poetes elegíacs: Cal·lí, Tirteu, Mimnèrm, Soló i Xenòfanes.

Lectures obligatòries: 1/ A. Lesky, cap. IV.C.3-4: "La elegía" i "Solón", pp. 142-153; 2/ F. R. Adrados, cap. V.4-5: "Calino" i "Tirteo", pp. 132-136; cap. V.8-9: "Solón" i "Mimnermo", pp. 144-154.

Traducció i comentari:

Cal·lí, F 1 Gentili-Prato.

Tirteu, F 6-7; 8; 14 Gentili-Prato.

Mimnèrm, F 1; 5; 7-8; 23 Gentili-Prato.

Soló, F 1-3; 7; 12; 15; 18; 23; 30 Gentili-Prato.

Xenòfanes, F 1-2 Gentili-Prato.

4. Els corpora elegíacs. Teognis i la Col·lecció Teognídia.- L'epigrama.

Lectures obligatòries: 1/ A. Lesky, cap.IV.G.1-2: "Teognis" i "El epigrama y el escolio", pp. 195-201; 2/ F. R. Adrados, cap. V.10-11: "Teognis y la Colección Teognídea" i "Epigrama", pp. 155-167.

Traducció i comentari:

Teognis 1-38, 53-68, 119-128, 133-142, 235-256, 1135-1150 West

5. La monòdia lèsbia. "Món masculí" i política en Alceu.- "Mon femení" i erotisme en Safo.

Lectures obligatòries: 1/ A. Lesky, cap. IV.C.5: "El canto lesbio" p. 153-174; 2/ F. R. Adrados, cap. VII: "Monodia", pp. 185-200.

Traducció i comentari:

Safo, F 1; 2; 31; 34 Page.

6. Introducció a la lírica coral i Anacreont. Alcma i els cors femenins espartans.- La renovació de la lírica coral: Estesícor.- Íbic de Règion.- La poesia monòdica i convival d'Anacreont.- L'esplendor de la lírica coral: Simònides, Baquilides, Píndar.- Lírica regional: Corinna.

Metodologia

Les classes presencials seran eminentment pràctiques. El professor dedicarà temps a:

1. Llegir, traduir i comentar la selecció de textos proposada.
 1. Proporcionar als estudiants mecanismes que els permetin augmentar progressivament el volum de text traduït.
 2. Corregir els textos traduïts diàriament pels estudiants, individualment o en grup.
 3. Comentar el contingut lingüístic, literari i sociocultural dels textos traduïts, amb èmfasi singular als aspectes relatius a la seva tradició posterior.
 4. Explicar continguts que ajudin a contextualitzar el text.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Control de la lectura obligatòria	1,5	0,06	8
Exposició dels continguts teòrics de l'assignatura	9	0,36	3, 6
Exàmens parcials de traducció	4,5	0,18	4, 9
Realització d'exercicis de traducció i comentari	30	1,2	1, 2, 9
Tipus: Supervisades			
Consulta i lectura de bibliografia complementària	15,5	0,62	3, 4, 7
Traduccions supervisades	10	0,4	8, 9
Tutories programades (x 3)	4,5	0,18	6, 8
Tipus: Autònomes			

Lectura d'una antologia de la lírica grega	15	0,6	7, 8
Realització d'exercicis i traduccions	60	2,4	1, 6

Avaluació

L'avaluació d'aquesta assignatura es farà prenent com a referència les activitats d'avaluació que consten en el quadre inferior.

És molt important que l'estudiant tingui en compte que l'avaluació també contempla l'assistència regular a classe i la realització i valoració dels exercicis, traduccions i qüestions diverses proposades a classe en els terminis establerts pel professor, per tal de demostrar la comprensió i aplicació dels continguts explicats a classe (15%).

Aquell estudiant que hagi presentat dues de les activitats d'avaluació, no podrà renunciar a ser avaluat; en altres paraules, no podrà optar a tenir un "No Presentat" com a qualificació final.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Control de lectura del llibre: E. Suárez de la Torre, Antología de la lírica griega arcaica	10%	0	0	3, 7, 8
Examen de traducció amb diccionari i comentari mètric i literari de textos no traduïts a classe (1er parcial)	25%	0	0	1, 3, 6, 9
Examen de traducció amb diccionari i comentari mètric i literari de textos no traduïts a classe (2on parcial)	25%	0	0	1, 3, 6, 9
Examen de traducció sense diccionari i comentari literari i sociocultural de textos traduïts a classe	20%	0	0	5, 7, 8, 9
Resolució d'exercicis del treball diari a classe	20%	0	0	1, 4, 6

Bibliografia

Bibliografia bàsica:

A. Lesky, Historia de la literatura griega, Madrid: Gredos 1969.

J. A. López Férez (ed.), Historia de la literatura griega, Madrid: Cátedra 1988.

Edicions de textos grecs:

- The Cambridge Companion to Greek Lyric (recurs electrònic).
- F. R. Adrados, Líricos griegos. Elegíacos y yambógrafos arcaicos (siglos VII-V a. C.), Madrid 2010.
- B. Gentili; C. Prato, Poetae elegiaci. Testimonia et fragmenta. Pars I, Leipzig 1988.
- M. L. West, Delectus ex Iambis et Elegis Graecis, Oxford 1980.
- M. L. West, Iambi et Elegi Graeci ante Alexandrum Cantati, I-II, Oxford 1972.
- D. L. Page, Lyrica graeca selecta, Oxford 1968.

Traduccions de textos grecs:

- F. R. Adrados, *Lírica griega arcaica: poemas corales y monódicos, 700-300 a. C.*, Madrid 1980.
- M. Balasch, *Lírica grega arcaica*, Igualada 1963.
- M. Balasch, *Píndar. Epinícis. Odes triomfals de l'olimpisme clàssic. Obra completa*, Barcelona 1987
- A. Bernabé; H. Rodríguez Somolinos, *Poetisas griegas*, Madrid 1994.
- J. Ferraté, *Líricos griegos arcaicos*, Barcelona 1968.
- C. García Gual, *Antología de la poesía lírica griega (siglos VII-IV a. C.)*, Madrid 1983.
- M^a. R. Llabrés, *Poemes lírics de la Grècia antiga*, Barcelona 1999.
- E. Suárez de la Torre, *Antología de la lírica griega arcaica*, Madrid 2002 [lectura obligatòria].
- E. Suárez de la Torre, *Píndaro. Obra completa*, Madrid 1988.
- E. Suárez de la Torre, *Yambógrafos griegos*, Madrid 2002.

Diccionaris:

- A. Bailly, *Dictionnaire Grec-Français*, Paris 1963²⁶.
- H. G. Liddell; R. Scott; H. S. Jones, *A Greek-English Lexicon*, Oxford 1996 (with a revised supplement).

Breu bibliografia complementària:

- *Lustrum* 31-36 (1989-1994): repertoris bibliogràfics crítics dels autors lírics grecs.
- F. R. Adrados, *Orígenes de la lírica griega*, Madrid 1976.
- F. R. Adrados, *El mundo de la lírica griega antigua*, Madrid 1981.
- F. R. Adrados, *Sociedad, amor y poesía en la Grecia antigua*, Madrid 1995.
- M. Brioso; A. Villarrubia (eds.), *Consideraciones en torno al amor en la literatura de la Grecia antigua*, Sevilla 2000.
- F. J. Cuartero, "El simposi com a àmbit literari", en *Homenatge a Josep Alsina. Actes del Xè Simposi de la Secció Catalana de la SEEC* (Tarragona, 28 a 30 de novembre de 1990), vol. I, Tarragona 1992, pp. 121-145.
- B. Gentili, *Poesía y público en la Grecia antigua*, Barcelona 1996.
- F. J. Gómez Espelosín, "La lírica arcaica como fuente histórica: condicionantes y perspectivas", *Estudios Clásicos* 94 (1988), pp. 7-22.
- A. Guzmán Guerra, *Manual de métrica griega*, Madrid 1997.
- C. Miralles, "El yambo", *Estudios Clásicos* 90 (1986), pp. 11-25.
- C. Miralles, "La lírica griega arcaica", en *Actas del VII Congreso Español de Estudios Clásicos* (Madrid, 20-24 de abril de 1987), vol. II, Madrid 1989, pp. 17-42.
- C. O. Pavese, *Tradizioni e generi poetici della Grecia arcaica*, Roma 1972.
- J. Pòrtulas, "Poetas míticos de Grecia", en *Actas del X Congreso Español de Estudios Clásicos* (Alcalá de Henares, 21-25 de septiembre de 1999), vol. I, Madrid 2002, pp. 289-312.

- E. Suárez de la Torre, "Religión griega y lírica arcaica", en Actas del VIII Congreso Español de Estudios Clásicos (Madrid, 23 al 28 de septiembre de 1991), vol. II, Madrid 1994, pp. 33-79.
- M. L. West, *Studies in Greek Elegy and Iambus*, Berlín-New York 1974.
- M. L. West, *Greek Metre*, Oxford 1982.